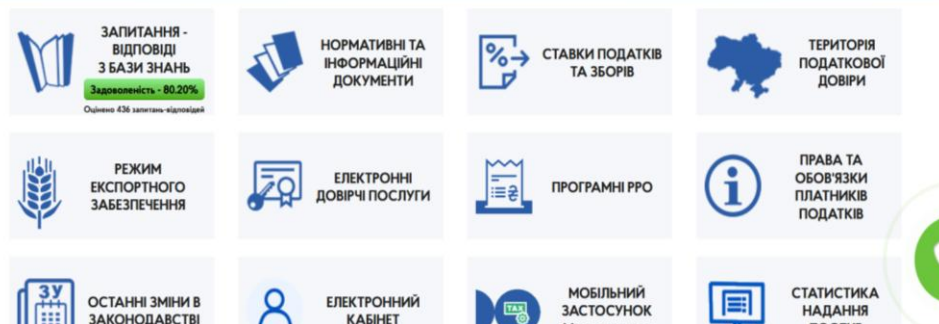
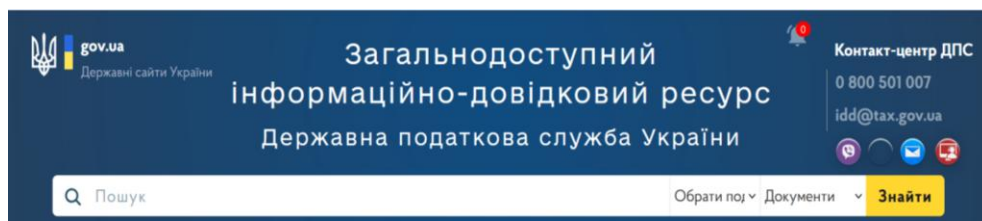

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС у Чернівецькій області
58013, м. Чернівці, вул. Героїв Майдану, 200 А,
Тел. 0372-54-54-99

Мінімальне податкове зобов'язання: правила розрахунку за 2024 рік

2025

Інформаційно-довідковий ресурс (ЗІР) 0-800-501-007
"Гаряча лінія" "Пульс ": 0-800-501-007
Акредитований центр сертифікації ключів: 044-284-00-10

Суб'єкти господарювання, які мають у власності або користуванні сільськогосподарські угіддя повинні за 2024 рік визначити мінімальне податкове зобов'язання за такі ділянки. Порядок визначення МПЗ, а також різниці між МПЗ та загальною сумою сплачених податків, залежить від системи оподаткування, яку застосовує суб'єкт господарювання.

Отже, розглянемо правила розрахунку МПЗ за 2024 рік.

За які землі визначається МПЗ

МПЗ – це мінімальна величина податкового зобов'язання зі сплати податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних із виробництвом та реалізацією власної сільгосппродукції та / або з власністю / користуванням (орендою, суборендою, емфітеузисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільгоспугідь, розрахована відповідно до норм Податкового кодексу України (далі – ПКУ).

Отже, МПЗ визначається тільки щодо земельних ділянок, віднесених до **сільськогосподарських угідь**.

Так, згідно зі [ст. 22 Земельного кодексу](#) (далі – ЗК) землями сільгосппризначення визнаються землі, надані для виробництва сільгосппродукції, провадження сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільгосппродукції, або призначені для таких цілей.

До земель сільгосппризначення належать:

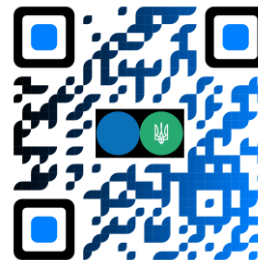
1. **сільськогосподарські угіддя** (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги);
2. **несільськогосподарські угіддя** (господарські шляхи та

коефіцієнтом, установленим п. 38-1.1 ПКУ, – **0,05**.

Для фізосіб-підприємців, які провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства (далі – ФГ), зареєстрованого відповідно до Закону «Про фермерське господарство», та які є платниками четвертої групи установлено знижену ставку МПЗ. А саме для таких підприємців коефіцієнт **К** застосовується в половинному розмірі. Тобто для фізосіб-підприємців, які зареєстрували сімейне ФГ, ставка МПЗ становить **0,025**. Це передбачено [пп. 38-1.1.3 ПКУ](#).

Важливо! У 2024 році було внесено зміни до ПК, відповідно до яких при визначенні МПЗ у період із 1 січня 2024 року по 31 грудня року, в якому буде припинено або скасовано воєнний стан, сума МПЗ, розрахована згідно з пп. 38-1.1.1 і 38-1.1.2 ПКУ, не може становити менше ніж 700 грн за 1 га, а для земельних ділянок, у площі яких частка ріллі становить не менше ніж 1 400 грн за 1 га (п. 74 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

(далі – ЄП) платниками четвертої групи, що перебувають у консервації, або які забруднені вибухонебезпечними предметами, або щодо яких прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та / або зборів на підставі заяв платників податків про визнання земельних ділянок непридатними для використання у зв'язку з потенційною загрозою їх забруднення вибухонебезпечними предметами.

Також МПЗ не визначається за земельні ділянки, розташовані на **території активних бойових дій і тимчасово окупованих територіях** (пп. 69.15 підрозд. 10 розд. XX ПКУ). Так, не нараховується та не сплачується загальне МПЗ за земельні ділянки, земельні частки (паї), розташовані на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих територіях. Для визначення таких територій треба користуватися Переліком, затвердженим наказом Мінінтеграції від 22.12.2022 №309 (далі – Перелік №309).

МПЗ визначається пропорційно до кількості місяців, коли такі земельні ділянки (земельні частки / паї) підлягали обкладенню платою за землю або ЄП для платників четвертої групи. Тобто, МПЗ не нараховуються та не сплачуються за період з 1-го числа місяця, в якому щодо відповідних територій було визначено дату початку активних бойових дій або тимчасової окупації, до останнього числа місяця, в якому було завершено активні бойові дії на відповідній території або її тимчасова окупація (пп. 69.14 і 69.33 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

Хто має визначати МПЗ: власник чи орендар

За загальним правилом МПЗ повинен визначати **власник** земельної ділянки. Але якщо земельну ділянку він передав в користування (оренду, суборенду, емфітевзис, позичку) іншій особі, то визначає і сплачує (за потреби) МПЗ саме **користувач** (п. 38-1.3 ПКУ). **Відтак:**

1. якщо власник **не передав** земельну ділянку в користування (обробляє її самостійно або взагалі не обробляє), то

МПЗ має сплачувати власник;

2. якщо власник **передав** земельну ділянку в користування, то сплачувати МПЗ має користувач. Але це стосується тільки випадків, якщо право користування зареєстроване в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно (далі – Реєстр прав). Якщо право користування не зареєстровано в Реєстрі прав, то МПЗ має визначати власник або користувач, за яким таке право зареєстровано.

Також слід враховувати, якщо земельна ділянка була у власності чи користуванні не цілий рік (наприклад, придбана або орендована протягом 2024 року), то МПЗ визначається за період володіння (користування) земельною ділянкою. При цьому, як визначено [пп. 38-1.1.4 ПКУ](#) МПЗ визначає:

1. попередній власник (користувач) – за період із 1 січня звітного року до початку місяця, в якому припинилося таке право;

2. новий власник (користувач) – за період із початку місяця, в якому набуто право власності (користування) на земельну ділянку, до кінця року.

Як передбачено [п. 38-1.4 ПКУ](#), у разі відсутності державної реєстрації переходу права власності або права користування (у т. ч. оренди, емфітевзису, суборенди) земельною ділянкою, віднесеною до сільгоспугідь, від одного власника, орендаря, користувача на інших умовах (у т. ч. на умовах емфітевзису) до іншого протягом календарного року **МПЗ щодо такої земельної ділянки визначається для попереднього власника, орендаря, користувача на інших умовах (у т. ч. на умовах емфітевзису) на загальних підставах за податковий (звітний) рік.**

Якби право суборенди було зареєстроване у Реєстрі прав, тоді МПЗ мав би визначати суборендар.

Формули для розрахунку МПЗ

МПЗ визначається за однією із двох формул, наведених у [п. 38-1.1 ПКУ](#), залежно від того, проведено нормативну грошову оцінку (далі – НГО) земельної ділянки чи ні.

Так, якщо **НГО проведено**, то МПЗ визначається за формулою ([пп. 38-1.1.1 ПКУ](#)):

$$\text{МПЗ} = \text{НГО}_д \times K \times M/12, \text{ де}$$

1. **НГО_д** – НГО відповідної земельної ділянки з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного в порядку, установленому ПК для справляння плати за землю;
2. **K** – коефіцієнт, який становить **0,05**;
3. **M** – кількість календарних місяців, протягом яких земельна ділянка перебуває у власності, оренді, користуванні на інших умовах (у т. ч. на умовах емфітевзису) платника податків.

Якщо **НГО не проведено**, то МПЗ визначається за формулою ([пп. 38-1.1.2 ПКУ](#)):

$$\text{МПЗ} = \text{НГО} \times S \times K \times M/12, \text{ де}$$

1. **НГО** – НГО 1 га ріллі по АР Крим або області з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, установленого ПК для справляння плати за землю;
2. **S** – площа земельної ділянки, га.

Розміри НГО ріллі по областях наведено в додатку 15 до Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок, затвердженої постановою КМУ [від 03.11.2021 №1147](#).

за 2024 рік потрібно буде визначати МПЗ за загальним

прогони, полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, крім тих, що віднесені до земель інших категорій, землі під господарськими будівлями і дворами, землі під інфраструктурою оптових ринків сільгосппродукції, землі під об'єктами виробництва біометану, які є складовими комплексів із виробництва, перероблення та зберігання сільгосппродукції, землі тимчасової консервації тощо).

Щодо інших земель, у тому числі сільгосппризначення (земля під будівлями і дворами, польовими дорогами тощо), МПЗ не визначається.

За які сільгоспугіддя МПЗ не визначається

Перелік таких земель встановлений у [п. 38-1.2 ПКУ](#).

Так, МПЗ не визначається:

1. для земельних ділянок, що використовуються дачними (дачно-будівельними) та садівничими (городницькими) кооперативами (товариствами), а також набуті у власність / користування членами цих кооперативів (товариств) унаслідок приватизації (купівлі-продажу, оренди) у межах земель, що належали цим кооперативам (товариствам) на праві колективної власності чи перебували в їх постійному користуванні;
2. земель запасу;
3. невитребуваних земельних часток (паїв), розпорядниками яких є органи місцевого самоврядування, крім таких земельних часток (паїв), переданих цими органами в оренду;
4. земельних ділянок зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи;
5. земельних ділянок, віднесених до сільгоспугідь, які належать фізособам на праві власності та / або користування та станом на 1 січня 2022 року розташовувалися в межах населених пунктів;
6. земельних ділянок, земельних часток (паїв), за які не нараховувалася та не сплачувалася плата за землю або єдиний податок